

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Holdstock_Robert-Thorn.pdb

PDB Name: Holdstock Robert - Thorn

Creator ID: REAd

PDB Type: TEXt

Version: 0

Unique ID Seed: 0

Creation Date: 25.9.2007

Modification Date: 25.9.2007

Last Backup Date: 1.1.1970

Modification Number: 0

Robert Holdstock
THORN

Při západu slunce, když kameníci a mistři tesaři ukončili denní práci a unaveně se trousili do vesnice, Thomas Wyatt zůstal za napůl dokončeným chrámem a naslouchal hlasu kamenného muže, který k němu promlouval.

Šepot k němu doléhal naléhavě, vytrvale: "Spěchej! Spěchej! Musím být hotový dřív než ostatní. Spěchej!"

Thomas, ukrytý v temnotě pod galerií, si byl jistý, že ten přízračný křik je slyšet na míle daleko. Ale strážný John Tagworthy byl už skoro úplně hluchý a kněz byl příliš zabraný do svatých obřadů. Thomas kněze slyšel. Už podruhé obcházel kostel, což dělal vždy, když slunce zapadalo, v jedné ruce malou kouřící kadidelnici a v druhé knihu. Šel zprava doleva. Démoni a duchové staré země letěli před ním, a ptáci a netopýři létali po smrákajícím se nebi. Kněz, jako všichni lidé, kteří na kostele pracovali - kromě samotného Thomase - byl v tomto kraji cizincem. Měl dlouhé vlasy a tmavý, zastřížený vous, na mnicha vypadal nezvykle.

Stále mluvil o preveliké svatosti místa, kde se stavěl jeho kostel. Pečlivě dohlížel na práci řemeslníků. Modlil se k severu a k jihu, a lidé ho stále viděli klečet na nejvyšším vrcholu pahorku, jako by vymítal prastaré duchy, kteří byli pochováni vespod.

Tohle byl Tančící vrch. Než tu začali stavět kamenný kostel, stál tu kostel dřevěný, a někteří říkali, že sám svatý Petr zde vztyčil první trámy. A cožpak zde neodpočíval Josef, nesoucí Kristův grál, dokud ho nevyhnali démoni, kteří vystoupili z toho pahorku?

Ale byl to Tančící vrch. A někdy ho lidé nazývali jeho starším jménem, Ynis Calidryv, ostrov starých ohňů. Kopec měl i jiná jména, která již upadla v zapomnění.

"Spěchej!" volal kamenný muž ze svého skrytého výklenku. Thomas cítil, jak se studené zdi chvějí hlasem toho přízraku. Otřásl se, když pocítil sílu země, která se navracela do zdobených pískovcových pilířů, do kvádrů, jež do sebe přesně zapadaly. Vždycky v noci.

V závětrí jižní zdi zapraskal oheň strážného a vyšlehl výš. Kněz scházel z kopce k vesnici, jen jednou se zastavil a zahleděl se zpět na zcela dokončenou kostru prvního kamenného kostela v kraji. A pak odešel. Thomas vykročil ze tmy a zůstal stát, zadíval se skrz nehotovou střechu na mraky a nebe, a na zářící světélko, Jupitera. Srdce mu rychle tlouklo, ale jeho údy a mysl zaplavila velká úleva. A jako vždy se usmál, pak na chvíli zavřel oči. Myslel na to, co dělá. Myslel na Beth a na to, co by řekla, kdyby věděla o jeho tajné práci; sladká Beth; neměla děti, které by ji potěšily, takže teď byla osamělejší než jindy. Ale už to nebude trvat dlouho. Ta tvář už byla skoro hotová...

"Spěchej!"

Ještě několik nocí. Ještě několik hodin práce v temnotě a všechno úsilí strážného, který kostel hlídal, vyjde nazmar.

Kostel bude ukraden. A tím zlodějem bude Thomas!

Vykročil příšeřím k místu, kde u postranní zdi ležel dřevěný žebřík. Opřel žebřík o vysokou galerii - galerii malomocných - a vyšplhal po něm. Vytáhl žebřík za sebou a vydal se přes nepotřebné kousky dřeva, kamene a kůže k nejzazšímu, nejuzšímu koutu. Do tichého kostela shlížely holé tváře hrubého pískovce. Kameny nedržela žádná malta. Pojila je vlastní váha. Nepodpíraly nic, jen sebe.

A díky Thomasovým svalům se jeden z nich pohnul, vybočil z řady ostatních.

Zešeřilo se, ale noc ještě nepadla, takže zbývalo dost kalného světla, aby viděl tvář, která tam byla vytesána. Hleděl na vous tvořený listím, na štěrbinu šikmých očí, široké, rozšířené nozdry. Viděl, jak budou vypadat tváře, jak se budou ježit vlasy, jak vloží bílé a červené bobule čarodějnického trní do větvíček, které budou tvář rámovat...

Thomas hleděl na Thorna a Thorn hleděl na Thomase, studený úsměv na studených kamenných rtech. Hlasy šepotaly říší zvuků, která nepatřila ani kostelu, ani jinému světu, ale nalézala se kdesi jinde, stinná země hlasu, pohybu a vzpomínek.

"Musím být hotový dřív než ostatní," zašeptal kamenný muž.

"Však budeš," řekl kameník, vybral si z kožené brašny dláto a kladivo. "Měj trpělivost."

"Musím být hotový dřív než ti kouzelní!" pokračoval Thorn a Thomas podrážděně vzdychl.

"Však budeš. Zatím se neshodli na podobě jejich tváří."

"Kouzelní", tak Thomas říkal apoštolům. Dvanáct soch zatím stálo nad oltářem, těla hotová, ale tváře zůstávaly stále prázdné.

"Abych je mohl ovládat, musím tu být první," řekl Thorn.

"Už jsem ti otevřel oči. Sám se můžeš přesvědčit, že jejich tváře zde dosud nejsou."

"Otevři mi je lépe," řekl Thorn.

"Dobrá."

Thomas vztáhl ruce ke kamenné tváři. Dotkl se rtů, nosu, očí. Znal každý výstupek, každou rýhu, každou stopu dláta. Cítil tvrdou kamennou vrstvu pod pravým okem, kde se pískovec bude opracovávat špatně. Tvrdé místo našel také v koruně z trní, byla to skvrna v měkkém kameni, kterou bude muset opracovávat opatrně, aby celý reliéf nepraskl. Když mu prsty přejely po rtech trnového nmže, zalechtal ho dech, dech muže z lesnatého kraje, dýchajícího z dávné minulosti. Když se Thomas dotkl očí, pocítil, jak se bulvy pohybují, celé netrpělivé, aby viděly lépe.

Vězím v dřevěném hrobu a mezi námi leží tisíc let, řekl jednou Thorn. Spěchej, spēchej. Přiveď mě zpátky.

Thomas v houstnoucí tmě pracoval podle hmatu, otesával obličej a vracel život ztracenému bohu. Jeho práce, to byla jen řada drsných tónů kamenné hudby v tichém kostele. John Tagworthy, strážný, který seděl venku u ohně, si jich nevšimne. Mohl by zahlédnout záři lojové svíce na břiše mraků, mohl by v té dosud letní noci ucítit upšouknutí ze vzdáleného hradu, ale zvuky lidí a přírody už dávno přestaly znepokojoval jeho smysly.

"Thomasi! Thomasi Wyatte! Pro Boha, kde jsi?"

Hlas, který ho zdola volal, Thomase tak vylekal, že upustil dláto, a v zoufalé snaze nástroj zachytit se pořežal. Dlouho zůstal zticha, proklínal Jupitera a náhle se objevivší pruh jasných hvězd. Kostel se jevil jako shluk stínů proti temnotě. Když pohlédl na severní klenbu, měl dojem, že vidí obrys člověka, ale byl to jenom kus trámu. Sálh po těžkém kamenném kvádu, aby zakryl kamennou tvář, a v tu chvíli se hlas ozval znovu.

"Bůh tě zatrat', Thomasi Wyatte. Tady je Simon. Millerův syn Simon!"

Thomas se připlazil k okraji galerie a pohlédl dolů. Upoutal ho jakýsi pohyb. Vzhlédl k němu Šimonův bledý obličej. "Slyšel jsem tě pracovat. Na čempak pracuješ?"

"Ale na ničem," zalhal Thomas. "Jenom se cvičím na dobrém kameni s dobrým nástrojem."

"Ukaž mi tu tvář, Thomasi," řekl mladší muž a Thomas ucítil, jak mu z hlavy vyprchala všechna krev. Jak se to dozvěděl? Šimonovi bylo dvacet let, byl tři roky ženatý a stejně jako Thomas bezdětný. Byl samozřejmě svobodný člověk; pracoval v otcově mlýně, ale spoustu času strávil na polích, malých pozemcích své rodiny i lánech patřících Hradu. Avšak jeho velkou touhou bylo stát se členem cechu, a to zednického.

"Jakou tvář?"

"Spust' mi dolů žebřík," naléhal Simon a Thomas neochotně nechal dřevo klouzat dolů. Mlynář vyšplhal na galerii, jen supěl. Páchl česnekem. Dychtivě, se rozhlédl šerem. "Ukaž mi toho zeleného muže."

"Vysvětlí mi, co vlastně chceš."

"Ale no tak, Thomasi! Všichni vědí, že tesáš Pána Lesů. Chci ho vidět. Chci vidět, jak vypadá."

Thomas ani nemohl promluvit. Srdce se mu střídavě zastavovalo a zase třeštilo. Šimonova slova ho zasáhla jako dýka. Všichni to věděli! Jak je možné, že to všichni věděli?

Thorn k němu promluvil, jenom k němu. Nechal kameníka přísahat, že bude mlčet a zachová tajemství. Po třicet dnů Thomas Wyatt riskoval nejen bičování, ale skoro určitě i pověšení za takové rouhání, riskoval život. Všichni to věděli?

"Jestli to všichni vědí, proč mě nezastavili?"

"Nemyslím tím všichni" řekl Simon, zatímco slepě hmatl po studených zdech, aby našel Thomasovu práci. "Myslím tím vesnici. Šeptá se to. Jsi hrdina, Thomasi. Víme, co děláš, a pro koho. Je to vzrušující; je to správné. Tančil jsem s nimi na lesní křižovatce. Přinesl jsem oheň. Já vím, kolik moci tu zbývá. Můžu proklít Boží jméno - přesto budu v bezpečí. Nemá nade mnou žádnou moc, nad žádným z nás. Nepatří na Tančící vrch. Neboj se, Thomasi. Jsme tvoji přátelé... Ach!"

Simon našel uvolněný kámen. Byl těžký a Simon hlasitě zamručel, když kámen vytahoval a opatrně postavil na podlahu. Jeho dech se však ztišil, když vztáhl ruce ke kamenné tváři. Ale Thomas zahlédl, jak se mladík stáhl, prsty roztažené, avšak vzácné ikony se nedotkl.

"Je v tom kouzlo, Thomasi," řekl Simon v uctivé bázni.

"Je v tom kus umění - pracovat v noci, pracovat ve strachu - je v tom kus umění, to bych řekl."

"Vtom obličejí je kouzlo," opakoval Simon. "Čerpá sílu ze země dole. Je spojený s Tančící studnou. V těch očích je voda, Thomasi. Vlhkost té staré studny. Ten obličej je úžasný."

Popadl krycí kámen a namáhavě ho usadil na místo. "Lituji, že to nejsem já. Škoda, že si zelený muž nevybral mě. Je to čest, Thomasi. Opravdu."

Thomas Wyatt se na svého přítele ohromeně podíval. Opravdu zde stál Simon, mlynářův syn? Byl to ten mladík, který nosil už deset let při každém Vzkříšení kříž? Simon Miller! Tančil jsem s nimi na lesní křižovatce.

"S kým jsi tančil na křižovatce cest, Simoně?"

"Ty víš," zašeptal Simon. "Je to živé, Thomasi. Všechno je to živé. Je to tady, kolem nás. Nikdy to neodešlo. Pán lesů nám ukázal..."

"Thom? Toho myslíš?"

"Jeho myslím!" Simon ukázal ke skrytému výklenku. "Je tady už roky. Přišel ve chvíli, kdy se mniši rozhodli, že tady postaví kostel. Přišel nás zachránit, Thomasi. A ty mu pomáháš. Závídím ti..."

Simon slezl po žebříku dolů. Proměnil se v nenápadný noční stín, který se rychle vrhl k vysokému oblouku, do kterého budou brzy zasazeny dubové dveře, a pak zamířil přes rozbahněný kopec kolem

lesa tam, kde spala vesnice, ponořená do tmy.

Thomas šel za ním dolů, uložil žebřík zpátky ke zdi. Ale venku, téměř na dohled ohně strážného, se podíval k severu, přes les, tam, kde se hřebeny rýsovaly vysoko a temně proti bledé, šedivé záři mraků. Pod hřebeny hořel oheň. Věděl, že se dívá na lesní křižovatku, kde kamenná silnice Římanů protínala nepoužívanou stezku mezi Woodhurstem a Bidendenem. Jako dítě si tam hrával, přestože mu nakazovali, aby po rozbité kamenné cestě nikdy nechodil.

Na opuštěné křižovatce bylo zvláštní místo, a před lety tam se starším bratrem Simona Millera, Wattem, často našli vychladlé pozůstatky ohně a slavností. Psanci, samozřejmě, a tajné kolony saských rytířů, kteří cestovali po skrytých lesních stezkách. Jakékoli jiné zdůvodnění bylo nemyslitelné. Nu, byla tu dokonce jedna stará šibenice, kde byla vykonávána lesní spravedlnost...

Zachvěl se, když si vzpomněl na chvíli, kdy vystoupil na mýtinu a uviděl napuchlou, zešedlou mrtvolu muže, který visel na zčernalém trámu. Na ramenou mu seděli černí ptáci. Obličej už neměl oči, nos, vůbec žádné maso, a ten pohled na mrtvého zloducha způsobil, že se tam Thomas už nikdy nevrátil. A nyní na lesní křižovatce plál oheň. Stejný oheň jako před třiceti nocemi, když za ním Thorn poslal dívku...

Probudil ho hlas zvenčí, který volal jeho jméno. Jeho žena Beth, tvrdě spící na slamníku, se trochu zavrtěla. Byla teplá noc. Natáhl si kalhoty a přes ramena si přehodil lněnou košili. Když vyšel ven, vyplašil slepici, která rozzlobeně zakdákala a šla si hledat jiné klidné místo.

Dívka měla na sobě tmavý oděv. Přes hlavu si přehodila šál. Byla však mladá a ruka, která sáhla po jeho ruce, byla měkká a bledá.

"Kdo jsi?" řekl a ustoupil. Přitiskla se k němu. Nechtěl s ní jít, trochu proto, že se bál, a taky mu dělalo starosti, že ho uvidí Beth.

"lagus goroth! Fiatha! Fiatka!" Její slova zněla Thomasovi cize. Podobala se skrytému jazyku, ale nepocházela ze stejné řeči.

"Kdo jsi?" nedal se a dívka vzdychla, ale jeho ruku nepouštěla. Nakonec si ukázala na hrud'. Oči jí pod šálem zazářily. Vlasy měla dlouhé, měl pocit, že jsou červené jako oheň. "Amith!" řekla. Ukázala do dálky. "Thorn. Ty jít s Thornem. S Anuth. Se mnou. Pojď. Thomas. Thomas k Thornovi. Fiatka!"

Táhla ho za ruku, rozběhl se. Její sevření povolilo. Utíkala před ním, sukně jí vlála, tělo sehnuté. Klopýtal nocí, ale ona, jak se zdálo, viděla každou nízkou větev a každý bukový kořen, který se jim stavěl do cesty. Vešli do lesa. Soustředil se na její letící postavu, chvílemi volal, aby zpomalila. Pokaždé, když upadl, se vrátila, a z úst vyluzovala mlaskavé zvuky, vyjadřující netrpělivost a úzkost. Pomohla mu na nohy, ale okamžitě vyrazila do lesních hlubin, bez ohledu na to, že riskuje život nebo zranění.

Najednou zaslechl hlasy, rytmické bubnování, praskání ohně... a jemný ševel tekoucí vody. Přivedla ho k řece. Vinula se lesem a pak dál přes nížinu k řece Avon.

Mezi stromy zahlédl oheň. Anuth ho vzala za ruku a táhla ho nikoli na mýtinu, ale k vodě. Za chůze hleděl na plameny. Míhaly se před nimi temné lidské postavy. Zdálo se, že tančí. Těžký rytmus jakoby vyluzovaly kosti bijící o sebe. Hlasy zpívaly. Jazyk mu byl povědomý, ale nerozuměl mu.

Anuth ho táhla kolem osvětlené mýtiny. Přišel k řece, a dívka odběhla. Překvapeně se otočil, zasykl její jméno; ale zmizela. Podíval se znovu na vodu, kterou oživovaly hvězdy a světlo čtvrtiny měsíce. U samé vody rostl trnitý strom se silným kmenem. Strom se chvěl a pohupoval ve večerním větru.

Trnitý strom rostl přímo před polekaným Thomasem Wyattem. Rostl, rovnal se, vytahoval se do výšky. Paže, nohy, zář měsíčního světla na očních bělmech a zubech.

"Vítej, Thomasi," řekl strom.

Thomas ustoupil o krok, polekaný tím zjevením.

"Vítej kde?"

Thorn se zasmál. Lidský hlas zasípal jako soucho-tinářské děcko. "Rozhlédni se kolem, Thomasi. Pověz mi, co vidíš."

"Tmu. Les. Řeku, hvězdy, noc. Studenou noc."

"Nadechni se, Thomasi. Co cítíš?"

"Stejnou noc. Řeku. Listí a rosu. Oheň, cítím oheň. A podzim. Všechny vůně podzimu."

"Kdy naposledy jsi tyto věci viděl a cítil?"

Thomas, zmatený podivným půlnočním setkáním, se ve svých šatech třásl. "Včera večer. Vždycky jsem je viděl a cítil."

"Pak vítej na místě, které dobře znáš. Vítej v podzimní noci," kterou tato zem vždycky znala a vždycky se z ní bude radovat."

"Ale kdo jsi?"

"Jsem znám pod mnoha jmény." Přistoupil blíž k roztřesenému muži. Jeho trnová koruna s podivnými rohy se proti mrakům rýsovala jako zlomený strom. Jeho vousy z listů a dlouhé trávy šelestily, když mluvil. Jeho tělo se chvělo, když se noční vánek dotkl oděvu přírody, který měl ovinutý kolem těla. "Věříš v Boha, Thomasi?"

"Zemřel pro nás. Jeho syn. Na kříži. Jeho Všemohoucí..."

Thorn pozvedl paže. Podržel je ve výšce vedle těla. Podobal se v té studené noci velkému kříži a jeho trnitá koruna byla jako parohy zvířete. Thomase Wyatta, vesničana, zaplavil starý strach, zapomenutý děs. Šálily ho výkřiky předků. Vzpomínky na oheň šeptaly slova ve skrytém jazyce, mátly mu mysl.

"Já jsem Boží Kříž," pravil Thorn. "Dotkni se toho dřeva, dotkni se ostrých trnů..."

Thomas vztáhl ruce. Jako by za něj jednal někdo jiný. Prsty se dotkly studého břicha toho muže. Pocítil potrháný sval na trámu kříže, zakrvavené hroty trnů, které trčely muži z hlavy. Nervózně přešel sukovaté dřevo stehem, a větev, vyčnívající mezi nimi, horkou pod jeho prsty, vášně přírody, která nikdy neumírá.

"Co ode mě chceš?" zeptal se Thomas tiše.

Kříž se znovu proměnil v muže. "Abys přenesl mou podobu do té nové svatyně. Aby ta svatyně patřila mně. Aby mi patřila navždycky, bez ohledu na druh obřadů, které se budou odehrávat uvnitř..."

Thomas se zadíval na Pána Lesů.

"Řekni mi, co mám udělat..."

Všichni to věděli, říkal Simon. Všichni z vesnice. Šeptalo se to. Thomas byl hrdina. Všichni to věděli.

Všichni kromě Thomase Wyatta.

"Proč to přede mnou tajili?" mumlal do noci. Choulil se do kabátu a vmáčkl se do výklenku. Setkání se Simonem jím zle otfásl.

Na sever odtud směrem k Biddendenu viděl pochmurný beztvářý les. Hrad a hnízda vesnic, která k němu patřila, byly za ním. Viděl jenom hvězdy, mledá mračna a záblesky ohně tam, kde se odehrávala podivná pobožnost.

Proč ho ten oheň v půlnočním lese tak přitahoval? Proč ho tak uklidňovalo pomyšlení na teplou záři vycházející z hromady větví, hluk hovoru a smích všech, kdo se choulili v jeho světle vrhající stíny? Tančil kolem ohně dost často: za májového večera, při svátku všech svatých. Ale tyto ohně se zakládaly ve vesnici. Jeho duše se při pomyšlení na ten oheň v lese třepetala jako blažený pták. Vůně podzimu, dotyk noční rosy, blízkost duší stromů a rostlin; bezvěké oči budou pozorovat tanečníky. Sdíleli život s lesem.

Proč se ho stranili? Všichni to věděli. Vesničané, kteří na velikonoční neděli nosili ulicemi umírajícího Krista... teď kolem ohně nosí obrazy kance, jelena a zajíce? On - Thomas - byl hrdina. Mluví o něm šepem. Všichni věděli o jeho práci. Kdy se vrátili k víře starých časů? Thorn se snad zjevil každému z nich?

Proč s nimi tu novou víru nesdíleli? Byla to stejná víra. Využil svého řemesla; oni pro bohy tančili.

Jako by byl ze stejného studeného kamene, na kterém pracoval, ostatní se ho stranili a pozorovali ho zpovzdálí. Věděla to Beth? Thomas se zachvěl. Hodiny mýjely. Cítil na hrdle oprátku. Stačilo jediné slovo na nesprávném místě, někdo něco zaslechne - jediné šeptnutí nesprávnému člověku, a Thomas Wyatt se promění v šedivou mrtvolu zavěšenou za krk, kořist pro černé ptáky. Oči, nos, maso obličejů. Každý rys, který dobýval pro Thorna pomocí kladiva a dláta, by z jeho tváře odsekaly tvrdé, vlhké zobáky. Podle měsíce Thomas poznal, že seděl u kostela několik hodin. Strážný John kolem neprošel. Teď, když si na to vzpomněl, Thomas zaslechl chrápání, které se ozývalo jakoby z veliké dálky.

Thomas se zvedl. Opatrně si přehodil brašnu přes rameno, dával pozor, aby železné nástroje neprořízly kůži. Ale když vyrazil k pěšině, zaslechl, že se v kostele něco pohybuje. Strážný v dálce zachrápal.

Určitě to byl Simon, mlynářův syn, pomyslel si Thomas, určitě se vrátil, aby se ještě jednou podíval do tváře lesního boha.

Thomas, podrážděný a stále zmatený, znovu vstoupil do kostela a podíval se ke galerii. Žebřík se opíral o balkón, zaslechl, jak se pohybuje kámen proti kameni. Pak chvíle ticha, a kámen se vrátil na místo. K žebříku přistoupil nějaký člověk a začal sestupovat.

Thomas se užasle díval. Ustoupil do hustší tmy, když se kněz rozhlížel a vracel žebřík na své místo.

Thomas zaslechl kněžův smích. Muž pak prošel šerem, dlouhá tunika jen zavířila v prachu a úlomcích kamene.

Dokonce i kněz to věděl! A to vůbec nedávalo smysl. Thomas neklidně spal, naslouchal tichému dechu ženy. Několikrát pocítil nutkání probudit ji, mluvit s ní, a zašeptal její jméno a zatřásl jí rameny. Ale dřímala dál. Za svítání byli spolu, ale on byl tak unaven, že sotva mohl mluvit. Pojedli tvrdý chleba, omaštěný studenou, řídkou kaší. Thomas přelil zbytek piva do hliněného džbánu. Nápoj byl mastnější než kaše, ale spolykal kyselou tekutinu a ucítil, jak ho zahřívá.

"Poslední zbytek piva," řekl smutně a poklepal na sud.

"Máš moc práce, nemůžeš vařit další," řekla Beth od stolu. "A já to neumím." Byla zabalená do silného vlněného pláště. Uprostřed malého pokojíku vyhasínalo ohniště. Smítka šedého popele se vznášela ve světle padajícím dírou ve střeše.

"Ale nemáme žádné pivo!" Nespokojeně udeřil hrmkem o sud. Beth na něj pohlédla, překvapilo ji, jak je rozzlobený.

"Můžeme dostat pivo od mlynáře. Už jsme to jednou udělali a později mu to splatili vlastním pivem. Není to nic světoborného."

"Nemám čas vařit pivo," řekl Thomas a díval se na Beth zapadlými očima, pod kterými se mu objevily tmavé kruhy. "Pracuju na něčem moc důležitém. Myslím, že víš na čem."

Pokrčila rameny. "Proč bych to měla vědět? Nikdy o tom nemluvíš." Její bledý obličej byl sladký. Byla stejně hezká, jako když si ji bral; ano, v těle byla plnější, a v životě rozšafnější. To, že neměli děti, neovlivnilo její chuť do života. Nechala moudré ženy, aby ji napájely bylinami a kořením, vodily ji k podivným kamenům a podivným cizincům; prohlíželi ji apatykáři a doktoři a Thomas pracoval na panském i na svém, aby to všechno zaplatil. A samozřejmě se modlili. Teď se Thomas cítil příliš starý, než aby se staral o děti. Život s Beth byl dobrý a společný; smutek je sblížil víc, než kolik poznají jiné páry.

"Všichni vědí, na čem pracuji," řekl hořce.

"Nu, já to nevím," odpověděla. "Ale ráda bych..."

Možná k ní byl nespravedlivý. Možná ji vesničané nezasvětili do společného tajemství. Zalhal jí. "Nesmíš nikomu říct ani slova. Ale pracuji na tváři Ježíše."

Beth byla celá blažená. "Ach Thomasi! To je nádherné, jsem na tebe tak hrdá." Přišla k němu a objala ho. Venku začal mistr zednický Tobiáš Craven vyvolávat jména, Thomasovo mezi nimi, a tak se Thomas vydal zpátky do kostela na Tančícím kopci.

Ten den pracoval neklidně a nevalně. Dláto klouzalo, kámen se štěpil, kladivem se dvakrát udeřil do palce. Byl roztržitý a hluboce rozrušený tím, co viděl minulou noc. Když do kostela přišel kněz, když vkrácel mezi pachtící se dělníky, aby sledoval, jak práce pokračuje, Thomas ho pečlivě sledoval v naději, že zachytí nějaké znamení. Ale muž se jen usmál a kývl, a pak přenesl k oltáři věčné světlo a asi hodinu se tiše modlil.

Když slunce zapadlo, Thomas cítil, jak se celý chvěje. Když kněz volal řemeslníky - včetně Thomase - do sakristie na víno, Thomas zůstal stát u dveří a hleděl na tmavé rysy sluhy Božího. Kněz mu podal hrnek a řekl jen: "Bůh s tebou, Thomasi." Říkal to vždycky.

Přišel k němu Tobiáš Craven. Obličej měl šedivý prachem, šaty ztěžklé špínou. Jeho přízvuku Thomas stěží rozuměl, ale při tom gestu zobrazení. Zjistí snad, že i cizinci znají tvář lesního božstva, naplň zhotovenou a schovanou za kamennými dvířky?

"Pracuješ dobře, Thomasi. Dneska snad ne, ale jindy jo. Pozoroval jsem tě."

"Děkuju."

"Nejdřív jsem nechtěl dovolit, abys u nás pracoval jako kameník. Ale kněz nedal jinak: od každého řemesla tu musel být někdo místní. Připadalo mi to jako pověrčivost. Ale teď jsem rád. Souhlasím s tím. Uvědomuju si, že je to posvěcený čin, dovolit místním lidem, ne cechovním, aby ukázali, co dovedou. A

tvoje umění je veliký."

Thomas ztěžka polkl. "Být v cechu by byla velká čest."

Mistr Tobiáš vypadal schlíple. "Ach, bohužel. Škoda, že jsem neviděl tvou práci, když ti bylo dvacet, a ne třicet. Ale můžu ti napsat doporučení, abys mohl v kraji dostat lepší práci."

"Děkuju," řekl znovu Thomas.

"Už jsi někdy cestoval, Thomasi?"

"Jenom do Glastonbury. Ve třetím roce manželství jsem vykonal pouť." "Glastonbury," opakoval mistr Tobiáš a usmíval se. "Teď je tam krásné opatství. Viděl jsem je jenom jednou. Já jsem pracoval v Yorku a v Carlisle, na katedrále. Samozřejmě jsem nebyl mistr. Ale byla to velmi pěkná práce. Teď jsem mistr cechu, stavím malé kostelíky v zapadlých koutech. Ale dává to duši pocit naplnění a jednoho dne umřu a budu pochován ve stínu kostela, který jsem sám postavil. To pomyšlení mě uspokojuje."

"Ať se to nestane ještě mnoho let."

"Děkuji ti, Thomasi." Tobiáš vypil svůj hrnek. "A teď, z práce na Božím poli do práce na poli přírody -" Thomas zbledl. Myslel tím lesní bohoslužby? Mistr zednický na něj mrkl.

"Dobře se vyspi!"

Když ostatní odešli, Thomas vyklouzl z úkrytu v lese a vrátil se do kostela. Strážný se obíral ohněm.

Toho večera bylo na nebi méně mraků a i když bylo šero, bylo vidět krajem na míle daleko.

V kostele se Thomas podíval nahoru. Nejistota ho přiměla k zaváhání, pak zavrtěl hlavou. "Dokud tomu neporozumím lip..." zamumlal a obrátil se k odchodu.

"Thomasi!" zavolal Thorn. "Pospěš si, Thomasi."

Z kamenných stěn kostela zasvitlo podivné zelené světlo. Vyrazilo k němu, obkroužilo ho jako prelud.

Jakési prsty ho postrčily vpřed, ale když se otočil, neviděl nic, jen stín.

Thorn ho znovu zavolal.

Thomas vzdychl, opřel žebřík o galerii a vyšplhal k nedokončené tváři. Thorn se na něj usmál. Štěrbiny očí vlhce zářily. Listy a větvičky, které tvořily jeho vlasy a vousy, jako by šustily. Kámen se už už pohnul.

"Pospěš si, Thomasi. Otevři mé oči lépe."

"Bojím se," řekl muž. "Příliš mnoho lidí ví, co dělám."

"Vytesej mě. Utvoř mi obličej. Musím tu být dřív než ostatní. Spěchej!"

Rty lesního boha se zkrivily přízračným vztekem. Thomas sáhl na chladný kámen a pocítil jeho nehybnost. Byl to jen reliéf. Nebyl v něm život. Ten hlas si jen představoval. Byl to jen Člověk, kdo mu pověděl, aby ten reliéf vytesal, člověk oblečený do lesního oděvu. Dokud nebude vědět, že je v bezpečí, nebude riskovat. Slezl po žebříku dolů. Thorn na něj volal, ale Thomas si toho křiku nevšímal.

Doma uprostřed pokoje hořel oheň, na něm kouřil kotlík husté zeleninové polévky. Z mlýna tu přibýlo čerstvé pivo a Beth byla ráda, že přišel tak brzy. Štupo-vala staré šaty, seděla na nízké stoličce u ohně. Thomas pojedl, pak popil piva a opřel se o stůl, nástroje si rozložil před sebe. Pivo bylo silné a brzy mu stouplo do hlavy. Točila se mu hlava, měl pocit, že se mu oddělila od těla. Teplo, pocit opilosti, plné břicho, z toho všeho byl ospalý, a hlava mu pomalu klesla na složené paže...

Studený poryv vzduchu, který pocítil na krku, po napůl probral. Někdo volal jeho jméno. Jeho první myšlenka patřila Beth, ale brzy, když se probral z příjemného zapomnění, poznal chraptivý Thornův hlas. Oheň hořel vysoko, plameny vysával průvan otevřenými dveřmi ven. Beth stále seděla na stoličce, ale nehýbala se a mlčela, jen hleděla do plamenů. Oslovil ji, ale neodpověděla. Thorn ho znovu zavolal, Thomas pohlédl do temné noci. Pocítil náhlý záchvěv strachu. Shrnul nástroje do brašny a vyšel z domu. Thorn stál venku v tmavé ulici, vysoký, rohy z černého dřeva se rýsovaly proti nebi. Kolem něj se šířila silná vůně země. Přikročil k Thomasovi, šat z listů šustil.

"Práce není hotová, Thomasi."

"Bojím se o svůj život. Příliš mnoho lidí ví, co dělám."

"Záleží jen na tom, abys dokončil obličej. Tvůj strach není důležitý. Souhlasil jsi, že pro mě budeš pracovat. Musíš jít do kostela. Hned."

"Ale co když mě chytí!"

"Pak najdu někoho jiného. Vrať se k práci, Thomasi. Otevři mi řádně oči. Musíš to udělat."

Odvrátil se od Thorna a vzdychl. Na Beth bylo něco divného a to mu dělalo starosti, ale moc nočního

zjevení byla příliš silná, než aby jí vzdoroval, a tak se unaveně vydal ke kostelu. Vesnici brzy nechal za sebou. Kostel se objevil jako ostrý obrys proti nočnímu nebi. Oheň strážného plál a podzimní noc zesládla vůní kouře ze dřeva. Zdálo se, že sám strážný tančí, nebo si to Thomas zpočátku myslel. Napjal zrak a brzy poznal, že John usnul a šaty se mu vzňaly. Plácal se po nohou a poskakoval, jeho poplašný řev se podobal nočnímu volání kance.

Chvilka pobavení minula a Thomase popadl náhlý vztek. Thornova slova se zabodla do jeho hrdosti jako dýka: na jeho strachu nezáleží. Záleží jenom na reliéfu. Chytí ho a nesejde na tom. Bude se houpat, pomalu se bude dusit v hradní oprátce a na tom prý nesejde. Najde si dalšího!

"Ne!" řekl nahlas. "Ne. Dnes v noci nebudu pracovat pro Thorna. Dnes je torná noc. Prokletý Thorn. Prokletá tvář. Zítřka ti oči otevřu, ale teď ne."

A s posledním pohledem na strážného, který oheň konečně uhasil a znovu si sedl, se otočil zpátky k vesnici.

Ale jak se blížil k domu, viděl malým oknem zář ohně, jeho zlost se najednou změnila ve strach. Začalo mu být zle. Chtěl vykřiknout, vyhnout se vesnici. Nějaký hlas v hlavě ho nutil, aby se otočil a vrátil se do nočního lesa. Jeho dům, kdysi tak pohostinný, mu připadal strašlivě hrozivý. Připadalo mu, že je obklopený jakousi aurou, že je vydělený ze skutečného světa.

Pomalu došel k okénku. Slyšel praskání a syčení plamenů. Kouř se tak příjemně vznášel ve vzduchu. Kdesi ve vesnici zaštěkali dva psi.

Rostl v něm pocit poznání, škrtící smyčka, ze které se mu motala hlava. Ale pohlédl oknem dovnitř. A neomdlel, ani nevykřikl, když to uviděl, i když část jeho ducha, část jeho života, ho opustila, takže zchřádl a zestárl; trochu umřel.

Zády k ohni stál Thorn. Jeho maska z podzimních listů a ostrých větví byla jasná a divná - zpod masky vylézaly kudrny tmavých vlasů. Paže měl omotané Hanami a úponky, které zdobily větévky dubu, jilmu a lípy. Kromě těchto kousků přírodního oblečení byl nahý. Černé chlupaté tělo vypadalo jako sežehlý dubový pařez, sukovitý a roky ošlehaný. Jeho mužství bylo jako hladká, tmavá větev, přříznutá na délku polena.

Před ním klečela Beth, plnou vahou se opírala o lokty. Sukně ležely na podlaze vedle ní. Žluté plameny vrhaly mihotavé světlo na její kypré, bledé maso, a Thomas přivřel oči zoufalstvím. Podařilo se mu zadržet zuřivý výkřik, ale nedokázal od té podívané odvrátit oči.

A nevydal ze sebe ani hlásku, i když propadl zoufalství, když Thorn padl na čekající ženu.

Když přiběhl ke kostelu, strážný se probudil a vstal, vystrčil zbraň. Thomas Wyatt ho srazil k zemi, pak vytáhl z ohně hořící větev. S brašnou přes rameno vstoupil do kostela, podržel pochodeň vysoko. Žebřík se opíral o balkón. Shora na něj shlížela bledá tvář, žebřík se pohnul. Ale Simon, mlynářův syn, nebyl dost rychlý. Thomas odhodil hořící větev, skočil k lešení a začal šplhat nahoru.

"Jenom jsem se díval, Thomasi," křičel Simon a snažil se žebřík odkopnout. Thomas se chytil balkónu a přehoupal se do bezpečí. Neřekl Šimonovi ani slova, Simon se jen tiskl ke zdi, do které byl zasazený uvolněný kámen.

"Nesmíš se ho dotknout, Thomasi!"

Ve tmě se Simonovy oči proměnily ve svítící kruhy plné strachu. Thomas ho popadl za rameno a mrštil jím k balkónu, pak po něm hodil kamenem.

"Ne, Thomasi! Ne!"

Mladík přepadl z balkónu dolů. Zachytil se prsty, držel se nitky života, aby udržel svou váhu.

"Oklamali jste mě!" vykřikl Thomas. "Všechno to byl jenom klam! Ošálili jste mě! Nasadli mi parohy! Všichni jste to věděli. Všichni jste to věděli!"

"Ne, Thomasi. Ve jménu Božím, tak to nebylo!"

Jeho kladivo bylo těžké. Zdvihl je vysoko. Šimonova levá ruka zmizela a mužův bolestný výkřik ho ohlušil. "Neměla jinou možnost!" křičel hystericky. "Ne, Thomasi! Ne! Svolila! Ona svolila! Byl to Thornův dárek pro vás oba!"

Kladivo dopadlo. Rozbité prsty zanechaly na balkóně krvavé stopy. Simon spadl dolů a zůstal nehybně ležet.

"Všichni jste to věděli!" křičel Thomas Wyatt. Překotně vypáčil uvolněný kámen. Thorn se na něj díval ze

tmy svýma přivřenýma očima. Thomas viděl každý rys, každou vrásku.. Ústa se roztáhla ve škodolibém úsměšku. Oči se zúžily, nozdry se pohnuly.

"Blázne. Blázne!" zašeptal kamenný muž. "Ale teď už mě nemůžeš zastavit."

Thomas vrazil tváří políček. Ruka ho prudce zabořila. Sáh po dlátu a přiložil jeho hrot k jednomu úzkému oku.

"NE!" zaječel Thorn. Obličej se mu zkřivil a otočil. Kámen kostela se zachvěl a zaúpěl. Thomas zaváhal. Z rysů božstva vyšla zelená zář. Oči byly rozšířené strachem, rty se stáhly pod masku. Thomas zvedl kladivo.

"NE!" vykřikla znovu hlava. Ze zdi se natáhly ruce. Světlo se šířilo. Thomas ustoupil, vyděšený přízrakem, který se objevil, přišernou zelenou podobou Thornu, stvoření napůl přízračného, napůl kamenného, připoutaného ke zdi kostela, ale natahujícího ruce ven ze studeného kamene, šátrajícím po Thomasů Wyattovi, aby ho zabily.

Thomas zvedl dláto, zvedl kladivo. Priskočil k Thornu-vu obličejí a jediným mohutným úderem oslepil pravé oko.

Kostel se otřásl. Z vysoké zdi spadl kamenný kvádr, udeřil Thomase do ramene. Celý balkón se chvěl Thornu-vou bolestí a vztekem.

Znovu udeřil. Levé oko prasklo, velká prasklina v kameni. Z rány se vyřinula vlhkost. Výkřik vycházející ze zdi byl ohlušující. Pod balkónem zazářilo žluté světlo. Strážný, díval se nahoru, kde Thomas dokonával pomstu.

Potom se po celé zdi kostela objevila puklina. Galerie, na které Thomas pracoval, poklesla o výšku muže, a Thomas se skutálel na balkón. Snažil se udržet rovnováhu, pak přepadl, zatápal ve vzduchu. Thornův

kamenný výkřik se proměnil v noční mûru. Vzduch zastudil kameníka na kůži. Kamenný sloup přerušil jeho pád. Přerazil mu záda.

Vesnici probudil strašlivý výkřik kněze. Vyklopýtal, z domku kameníka, ruce přitisknuté k očím, snažil se zastavit proud krve. Šátral po lesní masce, strhával hloh, dub, křehké hnědé listí, až odhalil tmavé vlasy a krátký tmavý vous.

Kněz - Thornův kněz - otočil slepé oči ke kostelu. Byl nahý, klopýtavě se vydal ke kopci. Vesničané ho následovali, pochodně hořely do noci.

Thomas ležel na mramorovém pilíři, několik stop nad zemí. Nic necítil, i když plíce stále vtahovaly do hrudi vzduch. Ležel jako oběť, paže nad hlavou, nohy bezvládné. Strážný ho mlčky obcházel. V kostele bylo ticho.

Za chvíli k němu došel kněz, ruce napřáhnuté před sebou. Propíchnuté oční důlky se zaleskly, když se naklonil k Thomasů Wyattovi.

"Takže umíráš?"

"Zemřel jsem už před chvílí," zašeptal Thomas. Kněz se jemně dotkl rukama jeho obličej. Ze zubožených očí mu kapala krev.

"Přijde jiný," řekl Thorn. "Je nás mnoho. Práce bude dokončena. Nebude kostela, který by nebyl stánkem pravé víry. Kristův duch najde v Anglii jen málo přístavů."

"Beth..." zašeptal Thomas. Cítil, jak se pták života snaží vylétnout z jeho těla. Pochodeň strážného už poha-sínala.

Thorn zvedl Thomasovi hlavu, prst na suchých rtech. "Neměls to vidět," řekl kněz. "Měl to být dar, za tvůj dar. Naše umění, obřady plodnosti, za tvou dovednost s kameněm*. Nahradí mě někdo jiný. Někdo jiný dokončí tvou práci. Ale ty teď už nebudeš mít žádné dítě. Ani Beth nebude mít žádné dítě."

"Co jsem učinil?" zašeptal Thomas. "Při všem, co je svaté, co jsem to učinil?" ^

Shora, ze vzdálenosti tisíce mil, k němu dolehlo zvonění dláta o kámen.

"Spěchej," zaslechl, jak volá Thorn do noci. "Spěchej!"

přeložila Linda Kos atiková ilustroval Alois Křesala